

Ono što bi naročito hteli kao značajno iskustvo da iznesemo u ovom izveštaju jeste važnost razmene umetničkih grupa za unošenje neposrednije i srdačnije atmosfere i u ekonomskim i poslovnim odnosima između zemalja, što daje impulsa poslovnoj saradnji. Tako, na primer, u Indiji produžni boravak od osam dana nisu organizovale profesionalne menadžerske organizacije, već indijska preduzeća koja saradjuju sa Jugoslavijom, uz saradnju generalnog konzula. To su bile firme INDIAN MACHINO ENTERPRISE (koja saradjuje sa jugoslovenskom fabrikom BRATSTVO iz Novog Travnika, odnosno YUGO-INTRACO PVT.LTD, fabrika GODREJ). Organizator je bio sam S.P.GODREJ, predsednik preduzeća i predsednik Indian Council for Foreign Trade, i predsednik Indo-Yugoslav Trade Groupe, koji je prošle godine boravio dvadeset dana u Jugoslaviji kao gost Savezne privredne komore a firma PATEL, odnosno HINDUSTAN TRACTORS AND BULLDOZERS LTD (koja kooperira sa RUDNAPOM, odnosno fabrikom "14.oktobar" iz Kruševca), preuzela je organizaciju od puna tri dana u mestu Beroda, gde se nalazi sedište preduzeća.

Ansambl je, u organizaciji pomenutih preduzeća, dao ne samo samostalne koncerte u velikim dvoranama Bombaja, već je program izveo i u fabričkim krugovima, za radnike i službenike. Tom prilikom prigodnim ceremonijama i govorima izražavano je uzajamno prijateljstvo. Štampani su i posebni reklamni prospekti povodom koncerata, u kojima je pored umetničkog dela bilo i puno poslovnih obaveštenja i podataka o jugoslovenskim firmama.

Rukovodioci indijskih preduzeća pozvali su na predstave i mnoge poslovne prijatelje, priredili svečane prijeme i drugim raznim manifestacijama izrazili svoju želju za daljom poslovnom saradnjom.

IV

Organizacija boravka u svim zemljama bila je veoma dobra, a posebno u Indiji i Avganistanu. U svim zemljama tehnička organizacija bila je izvanredna, sale su uglavnom odgovarale veličini ansambla, a smeštaj je bio u vrlo dobrim hotelima evropskog tipa. Takođe i ishrana je bila evropska, što znači da su u celini tehnička organizacija i smeštaj bili na sasvim zadovoljavajućem nivou. Za Ansambl su organizovani i posebni programi poseta i izleta, što je bilo naročito evidentno u Avganistanu i Indiji.

Organizacija za međunarodnu kulturnu saradnju odnosno Indijski nacionalni teatar pokazali su se kao savršeni organizatori i ispunili su do kraja obećanja o uslovima boravka u Indiji. Između ostalog, organizovani su i posebni izleti i ekskurzije u mešta Agru, gde se nalazi Tadž Mahal i na ostrvo Elefanta, u Indijskom okeanu. Čak su specijalno za ansambl organizovani indijski ručkovi i večere sa posebnim programima indijskih igara i folklora.

Sa indijske strane izražena je želja da se nastave kontakti i da Ansambl "Lola Ribar" ponovo poseti u narednom periodu od dve godine, a najverovatnije početkom 1969. godine Indiju, pri čemu bi se kao organizator pojavio ekskluzivno Indijski nacionalni teatar. O tome je vodjen poseban razgovor 11. marta kome su prisustvovali generalni sekretar pomenute organizacije gospodin Džaveri i generalni konzul u Bombaju drug Živojin Bulat. Takođe je Organizacija za međunarodnu kulturnu saradnju, koja je ovoga puta bila pozvala Ansambl i pojavila se kao posrednik

preko svog izvršnog direktora S. Rama, izrazila spremnost i želju da nastavi kontakte i organizuje novo gostovanje u svojoj režiji, odnosno da poveri neposrednu organizaciju nekoj od menadžerskih profesionalnih institucija u Indiji. Na bazi razgovora sa našim diplomatskim predstavnicima u Indiji i na osnovu pisma jugoslovenske ambasade iz Delhija od 10. marta, a pre svega na osnovu našeg sopstvenog utiska, trebalo bi nastaviti kontakte sa S. Ramom, ali za konkretnu organizaciju eventualnog idućeg gostovanja orijentisati se na Indijski nacionalni teatar u Bombaju.

Ansambl "Ivo Lola Ribar" i jugoslovenski folklor ovom turnejom afirmisali su se naročito u Libanu, gde je odmah posle prvih koncerata traženo da se produži gostovanje, što nismo mogli prihvatiti zbog ograničenosti sa vremenom. Međutim, kontakti koji su uspostavljeni i afirmacija koju smo stekli, ulivaju nadu da će ubuduće, možda već iduće godine moći da se razgovara o jednom ozbiljnijem angažmanu u Libanu, kao i o učešću na Balbeškom festivalu u avgustu 1968. godine, što nam je izneo kao mogućnost direktor libanske televizije u toku razgovora koji su predstavnici Ansambla zajedno sa sekretarom Ambasade Markušićem vodili u direkciji Televizije Liban.

Beograd, 5. april 1967.

VODJA PUTA,
Miloje Popović, s. r.

PRILOCI IZVEŠTAJU

1. Iz pisma ambasadora SFRJ u Indiji dr Radivoja Uvalića od 24.II 1967.godine.
 2. Iz pisma Ambasade SFRJ u Indiji od 10.III 1967.godine.
 3. Iz pisma generalnog konzula u Bombaju od 18.III 1967.g.
 4. Pismo šerifa Bombaja gradonačelniku Beograda.
 5. Kritike i članci iz avganistanske štampe.
 6. Iz kritika i napisa u štampi Indije.
-

1. Iz pisma ambasadora dr Radivoja Uvalića

... Ansambl je dao tri priredbe jugoslovenskih igara i pesama u jednoj od najboljih dvorana u Delhiju. Pored toga dao je i jednu predstavu na Univerzitetu u Delhiju (preko 1.200 studenata oduševljeno je primilo svoje kolege iz Jugoslavije), jednu emisiju za TV i posebne tačke za radio-reportažu... Gostovanja ansambla "Ivo Lola Ribar" imaće širi efekat u javnosti ovde i ono, po uspehoj prezentaciji jugoslovenske umetnosti kod šire javnosti, vrši pionirsku ulogu. S obzirom na uspeh u Delhiju, ne sumnjamo da će se slično ponoviti u ostalim gradovima, što indicira interes do sada pokazan tamo za predstave Ansambla. Ovakva gostovanja doprinose poboljšanju kulturnih odnosa između Indije i Jugoslavije. Smatram da nije teško shvatiti da će to u krajnjoj liniji imati odgovarajući pozitivan efekat za političke i ekonomske odnose... Dostavljamo vam u prilogu vrlo pohvalne kritike objavljene u najuglednijim listovima "Stejcmen" i "Indijan ekspres", koje su najbolja indikacija kako je indijska publika reagovala na jugoslovenske igre i pesme. Predstavama su prisustvovali visoki funkcioneri Administracije (šef Kabineta Predsednika Vlade LK Jha, sekretar Ministarstva inostranih poslova CS Jha, generalni sekretar Predsednika Republike dr Nagendra Singh, visoki funkcioneri ekonomskih resora, pored mnogih kulturnih radnika, novinara i opšte publike). Prema izjavama mnogih, jugoslovenske igre i pesme bile su pravo otkriće... Ne samo svojim predstavama, već opštim držanjem i zalaganjem, Ansambl je dostojno reprezentovao zemlju. Mislimo

da mu to priznanje treba odati...

2. Iz pisma Ambasade SFRJ

... Kada uporedimo reakciju indijske publike na priredbe sedam solista klasične muzike u oktobru 1966. i predstave ansambla "Ivo Lola Ribar" lako se može izvući zaključak da indijska publika radije gleda i ima veći interes za folklorne igre i pesme. Posebno su dobro primljene tačke gde je prisutan orijentalni uticaj, bliži njihovoj umetnosti. Takodje kostimi imaju dosta sličnosti sa kostimima, na primer, iz Radžastena, Pendžaba itd. ... Budući da posle uspeha u Indiji ansambl OKUD "Ivo Lola Ribar" ima izgleda da aranžira preko Indijskog nacionalnog teatra gostovanje na komercijalnoj bazi početkom sledeće godine... Ansambl će imati mogućnosti da dobije i nešto bolje finansijske uslove, jer je postao poznat. Smatramo da OKUD "Ivo Lola Ribar" treba da nastavi kontakt sa Organizacijom za međunarodnu kulturnu saradnju, medjutim, za organizovanje gostovanja bolje je da se orijentiše na Indijski nacionalni teatar, jer je to veća organizacija, sa značajnijim sredstvima itd. Ceneći po prijemu domaćina u Delhiju (smeštaj u vrlo dobrom hotelu "Jan Path", odlazak u Adru itd.) mislimo da je organizator izvršio korektno svoj deo dogovora...

Takodje, prilikom organizovanja narednih gostovanja ove vrste neophodno je da se 3-4 meseca ranije utvrdi dolazak i itinerer radi angažovanja sala itd., a propagandni materijal dobije najmanje dva meseca ranije... U zaključku podvukli bi da smatramo da je dobro učinjeno što je organizovano gostovanje ansambla "Ivo Lola Ribar" u Indiji. Povoljan prijem kod publike i kritike u potpunosti to potvrđuju. Želeli bih da zahvalimo

Komisiji za kulturne veze s inostranstvom na saradnji oko organizovanja ovog gostovanja i zalaganju da do njega dodje. Takođe, smatramo da primerno držanje i zalaganje članova Ansambla da priredbe budu što uspeliije, zaslužuje posebno priznanje.

3. Iz pisma generalnog konzula u Bombaju Živojina Bulata

Za vreme 15-dnevnog boravka (od 26/2 do 12/3 t.g.) ILR je u Ahmedabadu, Barodi i Bombaju dao 15 predstava, koje je posetilo oko 30.000 gledalaca. Sedam predstava organizovano je od strane indijskih profesionalnih organizacija, a osam u saradnji Generalnog konzulata i raznih indijskih prijatelja, naročito indijskih preduzeća koja saradjuju sa jugoslovenskim firmama. Priloženi pregled predstava i drugih svečanosti daje detaljni pregled boravka ILR ovde.

Želimo istaći da je ILR pobrao ogroman aplauz i da je na svim predstavama bilo toplo pozdravljeno skoro svako izvođenje. Prema komentarima ovdašnjih istaknutih indijskih kulturnih radnika ILR spontano je izazvao interes kao ni jedna slična grupa ma iz koje zemlje pre toga. Oni to tumače raznolikošću programa, bogatstvom kostima, bliskošću i razumljivošću indijskoj publici narodnih igara i pesama koje su interpretirali, kao i visokim nivoom umetničkog izvođenja. Nadasve ih je impresionirala mladost grupe, živi temperament, kao i brzo smenjivanje tačaka. Posebnu pohvalu izražavaju spremnosti ILR da nastupa u malim mestima, fabričkim krugovima i na improvizovanim pozornicama, što je za Indiju bez presedana u odnosu na druge slične ansamble iz inostranstva. Ovde se smatra, zbog svega toga, da je ILR izvršio ulogu kulturnog ambasadora Jugoslavije na naj-

uspešnji način i obezbedio uspeh za svoja eventualna buduća gostovanja... Pored preduzeća HINDUSTAN TRACTOR AND BULLDOZERS koje je pokrilo tri dana (četiri predstave) u Barodi i preduzeća GODREJ za jednu predstavu u Bombaju, dve predstave su organizovali: MAHARASHTRA UNITED NATIONS ASSOCIATION uz pomoć firme INDIAN MACHINO ENTERPRISE i INDO-YUGOSLAV CULTURAL SOCIETY. Na taj način boravak ILR bio je obezbedjen do 12/3/67, a te noći je nastavio put za Bejrut, gde je stigao 13/3/67, tj. uoči novog angažmana zakazanog za 14/3, u Damasku - Sirija. Pored toga ILR je dao gratis predstavu za studente Bombajskog univerziteta na dan samog odlaska što je imalo izvanredan odjek, bila pozdravljena i na najbolji način zaokružila njegov uspešan nastup pred bombajskom publikom.

Posebno želimo da istaknemo činjenicu da je Indo-Yugoslav Cultural Society ubrzalo svoje konstituisenje i organizovanjem predstave za ILR predstavilo se bombajskoj publici. Ovo društvo koje se kroz akciju osnovalo, obećava da će i u buduće biti veoma aktivno, jer okuplja istinske prijatelje Jugoslavije, koji žele da kroz konkretne akcije rade na unapređjivanju prijateljskih odnosa između naše dve zemlje.

Zapažena je poseta predstavi ILR od strane guvernera države Maharastre Dr.P.V. SHERIAN sa suprugom, a isto tako i predsednika vlade V.P.NAIK, kao i drugih ovdašnjih uglednih ličnosti. Za vreme pauze guverner se upoznao sa članovima ILR i spontano je pozvao celu grupu na čaj u svoju rezidenciju. Do realizacije ovog poziva došlo je pri povratku ILR iz Barode. Tom prilikom guvernerova supruga je podelila članovima ILR simbolične poklone.

Od ostalih akcija u vezi sa gostovanjem ILR treba istaći uspešan popodnevni prijem koji je organizovao INTERNATIONAL CLUB OF INDIA na kojem su članovi ILR u nošnji (za prvu tačku predstojeće predstave) bili predstavljeni prepunoj sali "Ambasador" hotela, gde su izrečeni prigodni govori, a improvizovano izvodjenje nekoliko orkestarskih tačaka izazvali živo odobravanje i aplauz prijateljstvu dveju zemalja. Organizator ovog prijema potpredsednik kluba g.H.H.Ismail, koji je ove godine imenovan za Šerifa grada Bombaja, dao je i dalju inicijativu, da na poslednjoj javnoj predstavi na otvorenoj pozornici, koju je organizovalo Indijsko-Jugoslovensko kulturno društvo (11/3) ceremonijalno preda ILR i njegovom predsedniku drugu Popović Miloju pismo i pozdrave za predsednika Gradske skupštine Beograda, kao i da još jednom javno pohvali izvodjenje ILR u Bombaju tj. u Indiji i njegovu ulogu u unapredjenju prijateljskih odnosa između naše dve zemlje...

Želimo isteknuti disciplinovanost i požrtvovanost grupe koja je samo svojim žarom uspela da u toku 15 dana, na klimi od preko 30 °C da 15 predstava a da na svima održi visoki nivo umetničkog izvodjenja, kao i da uspe da se sa svojim celokupnim boravkom (bez ijednog incidenta, i najmanje senke) ostavi tako upečatljiv utisak na tako brojnu publiku pred kojom su ovde nastupali...

4. Pismo šerifa Bombaja H.H. Ismaila gradonačelniku Beograda

"Bombaj, 11. marta 1967.

Njegovoj visosti gradonačelniku Beograda Branku

Pešiću,

B e o g r a d

Sa zadovoljstvom Vas obaveštavam, Vaša visosti, da je narod Bombaja (država Maharaštra) i cele Indije bio neizmerno srećan što je imao priliku da vidi divne predstave "Ive Lole Ribara". Ansambl je svuda oduševio publiku i umetnici su burno pozdravljani. Omladinski lider gospodin Miloje Popović i umetnici osvojili su srca naroda svojom umetnošću i neprekidno su trenženi da nastupaju i u drugim gradovima Indije.

Zaista, oni su reprezentovali vašu veliku zemlju kao ambasadori dobre volje, uz aktivno prisustvo sposobnog i popularnog generalnog konzula u Bombaju gospodina Živojina Bulata.

Nadam se da će ova kulturna delegacija ponovo posetiti Indiju pod Vašim vodjstvom, što bi predstavljalo veliku čast za našu zemlju.

Sa najboljim željama, Vaš uvek zahvalan,

H.H. Ismail, šerif Bombaja".

PREDSEDNIŠTVO OKUD "IVO LOLA RIBAR" - BEOGRAD

I Z V E Š T A J

VODJSTVA PUTA ANSAMBLA NARODNIH IGARA I PESAMA
SA TURNEJE PO ZEMIJAMA AZIJE

(Sa posebnim priložima)

B E O G R A D

Aprila 1967.g.

5. Izvodi iz avganistanske štampe

Iz lista "Islah" od 15. februara 1967.: Jugoslovenski umetnici dali su interesantne predstave koje su veoma interesantne i vredne da se vide od strane Avganistanaca... Ova muzika i igre veoma su bliske umetnosti naše zemlje... Naši mladi ljudi mogu dati umetnički oblik i tehniku našoj lokalnoj muzici i davati predstave u inostranstvu i time popularisati našu kulturu. Na ovaj način umetnički talenat ne bi ostao neotkriven i umrtvljen...

Iz lista "Habul Tajms" od 19. februara 1967.: Jugosloveni su dali uzbudjujuću predstavu... Sve je izvedeno perfektno i osećajno... Bili smo radosni što smo otišli na jednu ovakvu predstavu...

6. Iz kritike i napisa u štampi Indije

"Stejtcmen", Nju Delhi, od 22. februara 1967.: Zadivljujuće igre iz Jugoslavije... Očarana publika posmatrela je sa ushićenjem vesele, žive, razdragane igre... Sve sami divni momci i lepe devojke. Oni igraju sa žarom koji brzo inficira publiku... Začudjujuće je kakve se sve divne varijacije mogu previti sa tako malo elemenata, ali je rezultat najšarmantnija predstava koja se može zamisliti...

"Hindustan Tajms", Nju Delhi, 22. II 1967.: Oni su pobrali sve lovorike publike...

"Indijan ekspres": Magična privlačnost koja je hipnotisala publiku... Uzbudjujuća predstava... Neprekidne ovacije...

"Hindustan ekspres": Vrhunska predstava... Nikada niko ne bi pomislio da su ovi igrači amateri.

I Z V E Š T A J

sa turneje Ansambla narodnih igara i pesama OKUD "Ivo Lola Ribar" po zemljama Azije u februaru i martu 1967. godine

I

Turneja je trajala nešto manje od dva meseca - od 3. februara do 25. marta. Jedna od najdužih turneja "Lole Ribara", a izuzetna je i po daljini, odnosno po zemljama koje je Ansambl posetio. To je prvo gostovanje "Lole Ribara" u Aziji.

Ansambl je proputovao devet zemalja: Bugarsku, Grčku, Tursku, Liban, Siriju, Irak, Iran, Avganistan i Indiju, a koncerte je dao u pet zemalja: Iraku, Avganistanu, Indiji, Siriji i Libanu.

Izuzimajući Indiju, to je bilo prvo gostovanje jednog jugoslovenskog folklornog ansambla u pomenutim zemljama, a u dve od pet prvo gostovanje jednog jugoslovenskog umetničkog sastava uopšte (Irak i Avganistan).

Dato je ukupno 40 koncerata i to:

U Iraku (Bagdad) - - - - -	2
u Avganistanu (Kabul) - - - - -	10
u Indiji (Delhi, Ahmedabad, Bombaj i Baroda) - - - - -	19
u Siriji (Damask) - - - - -	3
u Libanu (Bejrut) - - - - -	6

U k u p n o: 40

U tri od pomenutih pet zemalja Ansambl je dao posebne koncerte za televiziju ili su koncerti direktno prenošeni (Indija, Sirija, Liban), a posebni programi snimljeni su za radio-mreže u Indiji, Avganistanu i Iraku. Ne računajući televiziju i radio, na samim koncertima programe je posmatralo oko 50.000 gledalaca.

U Iraku - - - - -	oko 3.500
u Avganistanu - - - - -	" 7.000
u Indiji - - - - -	" 35.000
u Siriji - - - - -	" 3.000
u Libanu - - - - -	" 2.000

Najduže se boravilo u Indiji - punih 20 dana, od 21.februara do 12.marta, a najkraći boravak bio je u Bagdadu - od 8. do 11.februara.

Maršruta puta bila je sledeća: 3.februara ujutro pošlo se vozom za Istanbul, gde se stiglo 4.februara, a 5. je nastavljen put vozom za Bagdad, gde se stiglo 8. posle podne. U Bagdadu Ansambl je boravio do 11., kada je avionom Iračke kompanije otputovao u Teheran, gde se zadržao do 12.ujutru, kada je avionom Iranske kompanije otputovao u Kabul. U Kabulu Ansambl je boravio do 21.februara, skoro tri dana više nego što je bilo predviđeno, i to zbog vremenskih prilika koje nisu dozvoljavale let u Indiju. U Nju Delhi Ansambl je došao 21.februara i zadržao se u Indiji do 12.marta. Od 13. do 18. marta Ansambl je boravio u Siriji, u koju je doputovao avionom preko Libana (kolima od Bejruta do Damaska). Od 18. do 21. Ansambl je boravio u Libanu, kada se preko Alepa i Ištambula vozom vratio 25.marta u Jugoslaviju.

Na put je pošlo 20 članova i to: vodja puta - Miloje Popović, predsednik OKUD "Ivo Lola Ribar"; 6 igračkih parova:

Sandić Cvetanka, Božović Dragana, Vuletić Svetlana, Konevski Snežana, Djurica Vera, Menadović Gordana, Vlahović Vladeta, Gavrilović Radoslav, Mitrović Srboljub, Novaković Aleksandar, Stojanović Miloje i Čičovački Miodrag; šest članova orkestra: Klačnik Zvonimir, šef orkestra, Lazić Drago, Orcević Ćirilo, Popović Milutin, Simeunović Živko i Vuković Miodrag, koji je istovremeno vršio i dužnost koreografa i zamenika vodje puta. Vokalni solista bila je Dušanka Mormil.

Organizator turneje bio je OKUD "Ivo Lola Ribar", uz punu moralno-političku i materijalnu podršku Komisije za kulturne veze s inostranstvom i Sekcije za Indiju Savezne privredne komore, a posebno njenih članica preduzeća "Ivan Milutinović" iz Beograda i "Intertrejd" iz Ljubljane. Organizator u Indiji bila je Organizacija za međunarodnu kulturnu saradnju iz Nju Delhija, koja je realizaciju boravka poverila Indijskom Nacionalnom Teatru iz Bombaja. U Avganistanu organizator je bilo Ministerstvo za informacije i kulturu zajedno sa jugoslovenskom ambasadam, u Iraku Ministerstvo kulture, u Siriji Ministerstvo prosvete i kulture, a u Libanu neposredni organizator bila je ambasada koja je boravak organizovala u kooperaciji sa privatnim menadžerom. U Indiji u produženom boravku od osam dana, od 4. do 12. marta neposredni organizator bio je Generalni konzulat, zajedno sa indijskim firmama koje saradjuju sa Jugoslavijom.

Najuspešniji bio je boravak u Indiji, kao i u Avganistanu. U ovim zemljama Ansambl je postigao najveće uspehe, a istovremeno i najtoplije i najsrdačnije tretiran. I u ostalim zemljama koje je posetio, Ansambl je bio srdačno pozdravljen i tretiran.

II

Iako je Ansambl brojčano bio mali (svega 20 članova) što znači više nego prepolovljen u poredjenju sa uobičajenim sastavom kompletnog tima od 40 članova, postignut je umetnički takav uspeh, za koji se može reći da je iznad svakog očekivanja, više nego zadovoljavajući. Umetnički uspeh turneje, može se slobodno reći, bio je kompletan, što se može videti ne samo iz mnogobrojnih pohvalnih umetničkih kritika iz zemalja koje je Ansambl posetio, već i iz broja gledalaca i opšteg tretmana i publiciteta koga je dobio u toku petonedeljnog boravka u Aziji.

Nesumnjivo je da bi uspeh bio veći da su materijalne mogućnosti dozvoljavale da na put podje više članova, ali i sa ovim brojem, zahvaljujući izvanrednom zalaganju svih članova grupe bez izuzetka - postignut je uspeh koji po ocenama mnogih ljudi koji se razumeju u umetnost i folklor i koji prete gostovanja raznih folklornih ansambala iz drugih zemalja u Aziji - predstavlja nešto na šta mogu biti ponosni ne samo svi članovi OKUD "Ivo Lola Ribar" već i diplomatski predstavnici, privredni predstavnici i jugoslovenski građani uopšte koji žive u ovim zemljama i koji su celo vreme bili prisutni i pružili svesrdnu pomoć Ansamblu.

Program je bio raznovrstan, sastavljen od igrачkih, muzičkih i pevačkih tačaka iz svih krajeva naše zemlje i iz svih republika, i pobudio je ogromno interesovanje i naišao na topal prijem kod publike. Ne samo da je više od polovine igrачkog programa išlo na bis, već su i orkestarske solo tačke redovno, na svim koncertima, morale da budu ponavljane. Veliki uspeh imali su i spletovi narodnih pesama iz raznih krajeva naše

zemlje u interpretaciji Dušanke Mornil.

Umetnički uspeh je utoliko veći što je šest igračkih parova u toku dvočasovnog programa izvodilo deset, odnosno jedanaest igračkih tačaka, što je zahtevalo, u uslovima stalnih promena klimatskih područja i svakodnevnih koncerata, izvanredne napore, a njih su mogli da podnesu članovi Ansambla pre svega zahvaljujući mladosti, dobroj fizičkoj kondiciji i entuzijazmu. Primera radi da navedemo da se u Avganistanu igralo na 2.000 m. nadmorske visine, u zimskim uslovima, a odmah zatim u Indiji gde je, na primer, u Bombaju temperatura bila neprekidno iznad 30 °C.

U azijskim zemljama najtoplije su pozdravljane žive i dinamičke igre. (Publika u ovim zemljama voli da i u programima stranih ansambala, nađe nešto što je slično sa njihovim nacionalnim melosom. S obzirom da je u našem programu bilo zastupljeno relativno dosta numera u kojima se oseća orijentalni uticaj, to je s te strane publika bila zadovoljena). Ono što je interesantno jeste da su podjednako vrednovane dinamične i žive stvari, kao i one sa laganim ritmom. Publika u azijskim zemljama, a naročito u Indiji, razume folklor i utoliko pre se mora voditi računa o umetničkom kvalitetu svake izvodjačke tačke. Nije dovoljno samo da neka izvodjačka tačka bude živa i u brzom ritmu da bi dobila aplauz i priznanje. Ovo navodimo da bi se koristilo kao iskustvo, odnosno da bi se prilikom sastavljanja folklornih programa ubuduće vodilo računa da bude raznovrstan, ne samo po raznolikosti stila već i po odnosu između tačaka živog ritma i onih koji se odvijaju lagano, pa bilo da se radi o igri, pesmi ili muzici.

III

Vrednost turneje oglada se ne samo kroz umetničke rezultate, veliki broj gledalaca na koncertima, televizijska i radio snimanja, i umetničke kritike u listovima, već i kroz izuzetno veliki opšti publicitet o Jugoslaviji i njenoj umetnosti koji je dat povodom gostovanja "Lole Ribara" u azijskim zemljama. Ne samo da je dato puno članaka o istorijatu "Lole Ribara" i naštampano dosta ukusno opremljenih prospekata, već je pisano i o drugim naročito umetničkim aspektima života u Jugoslaviji. U većini zemalja, izuzimajući Siriju, održane su konferencije za štampu, i u listovima se pojavio veliki broj članaka i fotografija.

Zapaženo je prisustvo visokih državnih funkcionera zemalja koje je Ansambl posetio, koje su ne samo bile prisutne na koncertima nego su se i van toga angažovale u vezi sa boravkom jugoslovenske grupe. U Iraku premijernom koncertu bile su prisutna dva ministra, a u Avganistanu premijernom koncertu je prisustvovao predsednik vlade sa devet ministara, načelnik Generalštaba, dva člana kraljevske kuće i ceo diplomatski kor. U Indiji predstavama su prisustvovali visoki funkcioneri administracije. U Nju Delhiju šef Kabineta predsednika vlade, sekretar u Ministarstvu inostranih poslova, generalni sekretar Predsednika Republike i drugi. U Ahmedabadu koncertu je prisustvovao guverner države, a premijernom koncertu u Bombaju guverner države Maharaštra, predsednik vlade, šerif Bombaja i mnoge druge političke i kulturne ličnosti. Izuzimajući Liban i Irak, u svim zemljama ambasade su priredile svečane prijeme u čast Ansambla.

U Avganistanu prijemu je prisustvovalo preko 300 zvanica, a isti broj bio je pozvan i na prijemu u Nju Delhiju. Šerif grada Bombaja priredio je veliki prijem u hotelu "Ambasador", a generalni konzul Jugoslavije prijem u svojoj rezidenciji.

U svim zemljama boravak Ansambla korišćen je za proširenje političkih, kulturnih i ekonomskih kontakata i za manifestovanje prijateljstva i dobre volje. Održan je veliki broj prigodnih govora i zdravica, a nakon završetka koncerta svirane su državne himne.

Ministar kulture Avganistana priredio je svečani ručak za Ansembl i primio delegaciju sa kojom je vodio razgovor, pri čemu je izrazio želju da koristi jugoslovensko iskustvo, a posebno "Lole Ribara" da bi u Kabulu osnovao jedno kulturno-umetničko društvo na amaterskim principima. Slično je bilo i u Indiji, gde su visoki funkcioneri došli na ideju da osnuju amaterske ansamble na Delhijskom univerzitetu. Činjenica da je "Lola Riber" amatersko društvo, a da izvodi program na tako visokom umetničkom nivou, bilo je ono što je posebno impresioniralo javnost, političke i kulturne radnike, umetnike i gledaoce u zemljama koje smo posetili.

Guverner države Maharaštra bio je toliko impresioniran činjenicom da su izvođači amateri, uglavnom studenti, kao i kvalitetom izvođenja, da je umesto uobičajenih deset minuta koliko je potrebno da bude prisutan zbog ceremonijala, ostao puna dva časa i posmatrao program, a zatim je spontano pozvao ceo Ansembl u svoju rezidenciju, gde im je priredio prijem i predao članovima poklone.

Po ocenama odgovornih drugova u jugoslovenskim ambasadama, retko kada je toliko pisano o Jugoslaviji i retko kada

je jugoslovenska nacionalna kultura bila predmet tako širokog interesovanja javnosti kao prilikom boravka "Lole Ribara" u Avganistanu i u Indiji.

Hteli bi u ovom izveštaju posebno da naglasimo ogromnu brigu i svesrdnu pažnju koju su našem ansamblu ukazali jugoslovenski diplomatski predstavnici u azijskim zemljama. Imali smo prilike tokom boravka da se neposredno uverimo koliki ugled uživa Jugoslavija u najeminentnijim krugovima i kod najširih masa naroda, a istovremeno i koliki ugled uživaju jugoslovenski diplomatski predstavnici lično u pomenutim zemljama. Stekli smo utisak da su to jedni od najcenjenijih diplomata u zemljama koje smo posetili, a naročito u Avganistanu i u Indiji. Hteli bi i putem ovoga izveštaja da se zahvelimo na ogromnoj brigi i pažnji od strane kolektiva Ambasade u Kabulu, posebno od strane ambasadora druga Ive Miroševića i prvog sekretara Bore Petrovića, zatim u Indiji od strane ambasadora dr Radivoja Uvalića i prvog sekretara druga Duška Štrpca, a naročito zalaganje generalnog konzula u Bombaju druga Živojina Bulata koji je uspeo da maksimalno iskoristi boravak Ansambla za proširenje političkih kontakata i manifestovanje prijateljstva i uzajamnog poverenja između Indije i Jugoslavije. Takođe bi hteli da posebno pomenemo druga Borise Markušića, prvog sekretara Ambasade u Libanu, koji je lično preduzeo čitavu organizaciju boravka u Libanu, što je bio jedini način da dodje do prvog gostovanja jednog jugoslovenskog folklornog ansambla u ovoj zemlji. Takođe izražavamo veliku zahvalnost ambasadoru u Siriji drugu Mustafi Viloviću i sekretaru Ambasade drugu Bati Stamenkoviću, kao i ambasadoru u Iraku drugu Zvonku Raosu i savetniku Milahu Gavriloviću.